

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

של האפוקריפיים בסיפורים קריאה; ומושלים מעשיות; ו  
&apos;נחמן מברסלב - 14416

תאריך עדכון אחרון 18-09-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מחשבת ישראל

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): בנימין בראון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [benjamin.brown@mail.huji.ac.il](mailto:benjamin.brown@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

---

מורי הקורס:  
פרופ בנימין בראון

תאור כללי של הקורס:

מלבד 13 הסיפורים ה'קנוניים' של ר' נחמן מברסלב מצויים בספרות הברסלבית המאוחרת עשרות סיפורים נוספים המיוחסים לצדיק אקסצנטרי זה, חלקן בנוסחים שונים. נעיין בכמה מן הסיפורים הללו וננסה להציע להם פירושים על פי משנתו ועולם הדימויים שלו.

מטרות הקורס:

להכיר את סיפוריו הפחות מוכרים ר' נחמן ולנתחם על פי מתודה הבנויה על עקרונות פרשניים שיוצגו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:  
בסיומו של קורס זה יוכלו התלמידים לקרוא ולנתח סיפורים חסידיים.

דרישות נוכחות (%) :  
100

שיטת ההוראה בקורס: התלמידים יקראו בבית את הסיפורים שיידונו בכיתה וכן יכינו מקורות שבעזרתם אפשר יהיה לנתח אותם. לאחר קריאת הסיפורים בכיתה, נדון באפשרויות הפרשניות השונות.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- נושא 1: ר' נחמן מברסלב: האיש והמיתוס; הסיפורים; המתודה - עקרון הצמורה ועקרון הזיקה  
נושא 2: ר' נחמן מברסלב: האיש וההגות; הסיפורים האפוקריפיים  
נושא 3: (א) העני שמצא אבן טובה; (ב) היהודי שהכה שר ('היהודי מכה את השלאחטיץ בלחי')  
נושא 4: (א) המארח הפשוט ('מעשה ממטר'); (ב) הצדיק שפרח בעליונים ('בצדיק שנפל עליו עצבות')  
נושא 5: (א) 'הנגזל שמצא כל סחורותיו'; (ב) האוצרות שנשתכחו ('מעשה ממלך קטן'); (ג) 'הגזלן שנגמר לו הפילווי'ר'  
נושא 6: (א) 'משל מהאינדיק'; (ב) לבוש הכומר ('טענדא ורענדא'); (ג) 'המשל מהתבואה המשגעת'  
נושא 7: (א) דבר סתר ('למי מהשלוש מגיע יותר'); (ב) 'ריפוי בסממנים' (ג) השריון ('המעשה הסודי על השריון')  
נושא 8: 'מזלו בגנבה'  
נושא 9: (א) הסוס המוכה ('סוס מבוהל ומשוגע'); (ב) הסוס והמשאבה ('מעשה מהסוס עם הפלומפ')  
נושא 10: (א) 'הקבצן שהפך למלך'; (ב) הציפור הגבוהה ('התבואה והקוצרים'); העוף והתולעת ('העוף שפרח לשמש')  
נושא 11: (א) 'המעשה מהלחם'; (ב) 'היין ההונגרי'; (ג) שני הציירים ('שני אנשים שביקשם המלך לצייר פלטיין')

נושא 12: (א) 'מעשה מהמנורה'; (ב) 'מלבוש הצדיק וכף הקלע'  
נושא 13: (א) 'מעשה מבטחון'; (ב) 'האוצר תחת הגשר'

#### חומר חובה לקריאה:

נושא 1: ר' נחמן מברסלב: האיש והמיתוס; הסיפורים; המתודה - עקרון הצנזורה ועקרון הזיקה  
קריאת חובה לנושא: אברהם יצחק גרין, בעל הייסורים, תל אביב תשמ"א, פרק ששי (עמ' 212-260).

נושא 2: ר' נחמן מברסלב: האיש וההגות; הסיפורים האפוקריפיים  
קריאת חובה לנושא: צבי מרק, 'מבוא', בתוך: כל סיפורי ר' נחמן מברסלב, ירושלים תשע"ד, עמ' 71-25.

נושא 3: (א) העני שמצא אבן טובה; (ב) היהודי שהכה שר ('היהודי מכה את השלאחטיץ בלחי')  
קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 424-426, 394-395.

נושא 4: (א) המארח הפשוט ('מעשה ממטר'); (ב) הצדיק שפרח בעליונים ('בצדיק שנפל עליו עצבות')  
קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 443-447, 268-270.

נושא 5: (א) 'הנגזל שמצא כל סחורותיו'; (ב) האוצרות שנשתכחו ('מעשה ממלך קטן'); (ג) 'הגזלן שנגמר לו הפילווי'  
קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 408, 396, 382-383.

נושא 6: (א) 'משל מהאינדיק'; (ב) לבוש הכומר ('טענדא ורענדא'); (ג) 'המשל מהתבואה המשגעת'  
קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 409, 420-421, 410-411.

נושא 7: (א) דבר סתר ('למי מהשלוש מגיע יותר'); (ב) 'ריפוי בסממנים' (ג) השריון ('המעשה הסודי על השריון')  
קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 393, 376, 355-357.

נושא 8: 'מזלו בגנבה'  
קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 397-406.

נושא 9: (א) הסוס המוכה ('סוס מבוהל ומשוגע'); (ב) הסוס והמשאבה ('מעשה מהסוס עם הפלומפ')  
קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 238-239, 312.

נושא 10: (א) 'הקבצן שהפך למלך'; (ב) הציפור הגבוהה ('התבואה והקוצרים'); העוף והתולעת ('העוף שפרח לשמש')  
קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 390, 411-412, 452.

נושא 11: (א) 'המעשה מהלחם'; (ב) 'היין ההונגרי'; (ג) שני הציירים ('שני אנשים שביקשם המלך לצייר פלטין')

קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 141-143, 161, 154-155.

נושא 12: (א) 'מעשה מהמנורה'; (ב) 'מלבוש הצדיק וכף הקלע'  
קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 208-211, 185, 450.

נושא 13: (א) 'מעשה מבטחון'; (ב) 'האוצר תחת הגשר'  
קריאת חובה לנושא: מרק, כל סיפורי רנמ"ב, עמ' 208-211, 438.

#### חומר לקריאה נוספת:

נושא 1: ר' נחמן מברסלב: האיש והמיתוס; הסיפורים; המתודה - עקרון הצנזורה ועקרון הזיקה  
קריאה מומלצת: גרין, בעל הייסורים, כל הספר.

נושא 2: ר' נחמן מברסלב: האיש וההגות; הסיפורים האפוקריפיים  
קריאה מומלצת: מרק, כל המבוא, שם, עמ' 17-115.

נושא 3: (א) העני שמצא אבן טובה; (ב) היהודי שהכה שר ('היהודי מכה את השלאחטיץ בלחי')  
קריאה מומלצת: 'עבדת בחינם ואתה אוכל בחינם', שם, עמ' 439-441.

נושא 10: (א) 'הקבצן שהפך למלך'; (ב) הציפור הגבוהה ('התבואה והקוצרים'); העוף והתולעת ('העוף שפרח לשמש')  
קריאה מומלצת: 'מלך ושני בנים', שם, עמ' 434; 'העוף המשליך ביציו בקנים אחרים', שם, עמ' 435.

#### הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %  
הרצאה 0 %  
השתתפות 0 %  
הגשת עבודה 100 %  
הגשת תרגילים 0 %  
הגשת דו"חות 0 %  
פרויקט מחקר 0 %  
בחינים 0 %  
אחר 0 %

#### מידע נוסף / הערות:

מומלץ להשיג מראש את הספרים 'כל סיפורי ר' נחמן מברסלב' ו'ליקוטי מוהר"ן'.  
רצוי מאד לשלוט במאגרי מידע ממוחשבים כגון DBS, פרויקט השו"צ או אוצר החכמה.  
יש למצוא בן/בת זוג לעבודה משותפת על הסיפורים.